

Kmečka trgovina

Balkan in Anglija

Na tem mestu smo že ponovno poročali o gospodarskih ukrepih, ki jih namerava podvzeti Anglija v korist raznih balkanskih držav. Anglija je prišla do prepričanja, da je v njenem političnem in tudi gospodarskem interesu, da nudi nekakšno gospodarsko zaslombo državam na jugovzhodu Evrope, katere so sedaj gospodarsko navezane predvsem na Nemčijo. V kratkem bo sklicana v Londonu konferenca zastopnikov balkanskih držav, na kateri se bo uredilo vprašanje pomoči v obliki dolgoročnih posojil, da se balkanske države gospodarsko okrepijo, da bi čim intenzivneje sodelovale v mednarodni trgovini. Od tega bi imele koristiti vse zahodno-evropske države in tudi Nemčija, ki je zelo interesirana v gospodarski povzdigi balkanskih držav.

Poleg teh splošnih vesti glede angleške finančne pomoči balkanskim državam se je pojavila tudi vest, da bo Anglija dala naši državi večje dolgoročno posojilo, ki bo služilo za nabavo vojnega materiala. Vendar ta vest še ni potrjena. Nam bo to prav, saj bomo potem lahko denar, ki bi ga morali sicer iz tekočih lastnih sredstev izdati za oborožitev, naložili v razne koristnejše namene, predvsem za velika javna dela.

Sadna trgovina

Zadnjič smo poročali, na kak način se misli pri letošnji prodaji sadja omejiti škodljivo delovanje sadnih prekupčevalcev. Borba proti sadnim mešetarjem se je začela zaradi tega, ker so prav ti bili pogostokrat vzrok, da se je sadje predčasno obiralo, kar je povzročilo, da je naše sadje prišlo ob svoj sloves, kmetovalci pa ob svoj zaslužen denar. Na ta način je sadjar imel dvojno zgubo: 1. zaradi predčasnega obiranja sadja je bil pridelek mnogo manjši, skoraj za eno tretjino; 2. zaradi nezrelosti predčasno obrabeno sadje je bila kakovost slabša in temu primerno tudi cena sadja mnogo nižja.

Kaj se je za odpravo tega napravilo?

Da se v bodoče prepreči škodljivo delovanje teh sadnih prekupčevalcev in da se sadjarjem v času prodaje sadja nudi potrebna moralna podpora, so se ustanovile pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, v Gornji Radgoni, Ljutomeru in Svecini sadjarske postaje, ki imajo po farah krajevne odbore. Krajevni odbori bodo dnevno poročali postajam, te pa telefonično sadjarski in informacijski pisarni v Maribor, ki se v ta namen ustanovi, koliko se je obralo sadja in kakšne kakovosti in sorte je obrano sadje. Informacijska pisarna v Mariboru bo zbirala od posrednih sadjarskih postaj podatke o množini, kakovosti in sorti obranega sadja po farah, obveščala o tem resne sadne izvoznike, izmed katerih bo vsakokratnega najbolje plačljivega in najbolj resnega kupca poslala na lice mesta, da sadje kupi. Da se nadalje prepreči nepotrebno tožarenje, se bodo vse kupne pogodbe sklepale po predpisanih kupnih pogodbah, ki so napravljene tako, da v prvi vrsti ščitijo prodajalca-sadjarja. S tem se bo kmetovalcem nudilo sledeče: 1. Sadjarji bodo stalno telefonično obveščeni o najvišjih cenah sadja, prodanega prejšnjega dne, tako na domačem kakor tudi na inozemskem trgu. To je važno prav posebno pri sadni trgovini, pri kateri se cene sadja zelo pogosto spreminjajo. 2. Sadjarjem se bodo potom organizacije pošiljali vedno le najboljše, najsolednejši in najboljše plačljivi kupci. Pri sadni trgovini, kjer se kupci pojavljajo kot gobe po dežju in katerih solidnost nam zaradi tega ni mogoče poznati, posebno ne sadjarjem, je tudi to nadvse važno. 3. Potom predpisanih formularjev se bodo preprečile nepotrebne tožbe. Znano je namreč, da so se do sedaj kupne pogodbe pri prodaji sadja sklepale vedno na takih formularjih, da je bilo že vnaprej jasno, da bo v primeru spora zgubil pravdo sadjar. To bo z novimi, od sadjarjev narekovanimi formularji onemogočeno.

Ostali sadni okoliši posnemajte!

Na samopomoči osnovana akcija sadjarjev v Slovenskih goricah je vsega občudovanja vredna in zasluži, da se povsod upošteva. Opisana zamisel izključitve sadnih prekupčevalcev je tako popolna, da boljša niti biti ne more. Naj zaradi tega tudi ostali sadjerski okoliši to zamisel organizacije prodaje sadja osvoje, kar bo le v njihovo korist. Kakor v Slovenskih goricah, se naj tudi n. pr. v Slov. Bistrici, Slov. Konjicah in

drugod ustanove slične sadjarske postaje s krajevnimi odbori po farah, posebno, ko je že na razpolago informativna pisarna s potrebnim aparatom v Mariboru. Od vas in vašega organiziranega dela bo odvisen bodoči razvoj sadjarstva v naših krajih, katerega so sadni prekupčevalci spravili že skoraj na rob propada. Pogoji za ozdravljenje nezdravih razmer, povzročenih po sadnih mešetarjih, so baš letos zelo ugodni. To pa zato, ker je po sedanjih poročilih sadna letina pri nas zelo ugodna, inozemski trg bo pa zaradi slabe sadne letine po drugih evropskih državah zelo povpraševal po našem sadju.

Živina

V živinski trgovini je vse po starem. Pitane vole dobro plačujejo, pa jih malo kdo sedaj ima, za ostalo živino pa je razmeroma malo zanimanja. Na zadnjih sejmih je bil položaj sledeč:

Ptuj: voli 5.50, 5 in 4.60 din, telice 5.50, 4.50 in 3.50 din, krave 5, 4 in 2.70 din, teleta 6.75 in 6 din. — **Sv. Filip pri Podčetrniku:** voli 6, 5 in 4.25 din, krave 4, 3 in 2.50 din, telice 5.50, 5 in 4 din, junci 3—5 din za 1 kg žive teže. — **Lemberg:** voli 5.50, 4.50 in 3.50 din, telice 5, 4 in 3 din, krave 4, 3.50 in 2.50 din, teleta 7 in 6 din. — **Planina pri Sevnici:** voli 6.25, 5.50 in 4.50 din, krave 4.75, 4 in 2—3 din, telice 6, 5 in 4 din, junci 5 din, bikli 5 din. — **Puconci (Prekmurje):** bikli 5, 4.50 in 3.50—4 din, telice 5, 4.50 in 4 din, krave 4.50, 3.50 in 2.50 din, teleta 4—4.50 in 3—4 din. — **Kranj.** Po komadu se je prodajala živina: voli 1200 do 3500 din, krave 900 do 2000 din, teleta 250 do 480 din, junice 600 do 2250 din, bikli 1200 do 2400 din; na vago pa je bila cena: voli 6.25, 5.75 in 5.25 din, teleta 6, 5.50 in 5.25

din, krave 5.75, 5.25 in 4.75 din, teleta 8 in 7 din. — **Ornometj:** teleta 1, 5 in 4 din, junci 6, 5 in 4 din, voli 5—6, 4—5 in 3.50 din, krave 4—5, 3.50 do 4 in 3 din. — **Mengeš:** bikli 4.25, voli 4—5.25, krave 3.50—4.75 din, junci in telice 4—5 din, teleta 5.50—6.50 din. — **Sobota:** bikli 5—6, 4.50 in 4 din, telice 5—5.50, 4.50 in 4 din, krave 4, 3 in 2—2.50 din, teleta 5—5.50 in 4—4.50 din.

Svinje

Na mariborskem sejmu so se prodajali mladi prašiči 5—6 tednov stari po 80 do 100 din, 7—9 tednov stari po 110 do 145 din, 3—4 mesece po 160 do 220 din, 5—7 mesecev po 280 do 400 din, 8—10 mesecev po 440 do 550 din, eno leto stari po 710 do 820 din; 1 kg žive teže po 6.50—8 din, 1 kg mrtve teže po 8.50—11.25 din. — Na sejmu v Ptujju so se prodajali pršutarji 7.75—8 din, debele svinje 8.50 din, plemenske 7—7.25 din; pujski 6—12 tednov stari 80—150 din komad. — Na Gorenjskem so prašiči špeharji po 10 din, pršutarji po 9 din za 1 kg žive teže, pujski 7—8 tednov stari pa po 150 do 250 din komad. — Na Dolenjskem so mladi pujski 8—10 tednov stari po 160—200 din komad.

Surove kože, ovčja volna

Cene kožam so v zadnjem času silno padle. Še nedavno so plačevali trgovci s kožami za govejo kožo nad 40 kg po 14 din za 1 kg, danes 9 din; za goveje kože izpod 40 kg 13 din, danes 8 din; za telečje 17 din, danes 10 din, za svinjske kože prej 11 din, danes 6 din. Cene kožam so torej za 36—46 odstotkov padle. Nismo pa slišali, da bi se bilo v zadnjem času pomenilo usnje. Zato smo mnenja, da je povzročitelj padca cen samó špekulacija veletrgovcev. — Neoprana ovčja volna se prodaja po 24—26 din, oprana pa po 32 do 36 din za 1 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Posojilo 4000 din na deset let. Franc P. v S. Išete 4000 din na posojilo za deset let, katere potrebujete za napravo novega hleva. — Žal nam ni znan slovenski denarni zavod, ki bi že dajal hipotekna posojila za daljšo dobo nego tri leta. Lahko bi Vam ga pa dala Državna hipotekarna banka, podružnica v Ljubljani, in sicer največ do polovice vrednosti Vašega čistega sveta (poljedelskih zemljišč brez zgradb) — ocenitev izvrši po svojih zaupnikih — proti hipoteki na prvem mestu za dobo tudi 32 let.

Viničar-majer želi spremeniti službo, odnosno gospodarja. L. F. Kje bi utegnili dobiti novo službo, odnosno gospodarja, lahko čitate med našimi oglasi. Baš v »Slov. gospodarju« od 20. julija je navednih več posestnikov, ki iščejo viničarje in majerje. Ako pa se želite sami ponuditi v službo, morate naročiti zadevni oglas. Cenik je naveden v oglasnem delu našega lista.

Odlaganje hlobov na tujem travniku. S. F. Č. p. V. Lesni trgovec je kupil od Vašega sosedo večje količino hlobov in jih zvlekel na Vaš travnik, ne da bi Vas kaj vprašal, niti jih noče na Vaš poziv odstraniti. — Trgovca morete tožiti na odstranitev hlobov z Vašega sveta ter na plačilo primerne odškodnine (za škodo, nastalo na travniku). Poskusite še en opomin na mirno ureditev zadeve.

Izučenje za babico. Anton R. v K. W. V Sloveniji imamo državno babilško šolo v Ljubljani. Tečaj traja 18 mesecev. Zadnji je začel 1. septembra 1937, prihodnji pa bo najpozneje 1. septembra 1939. Pogoji za sprejem so sledeči: 1. Kandidatinja ne sme biti mlajša od 20 in ne starejša od 35 let, kar dokáže s krstnim listom. 2. Biti mora dobrega vedenja, kar dokáže z npravnstvenim spričevalom svoje občine. 3. Če je omožena, mora imeti možovo pismeno dovolilo, overovljeno od pristojnega oblasti; če je ločena, pa mora to dokazati s potrdilom duhovnega ali civilnega sodišča. 4. Dopršiti je morala najmanj štiri razrede ljudske šole; prvenstveno se sprejme v šolo ona, ki je dovršila kak razred srednje šole. 5. Biti mora telesno in duševno zdrava ter sposobna za opravljanje babilškega poklica in ne noseča, kar dokáže z uradnim zdravniškim izpričevalom. 6. Kandidatinja za brezplačno učno mesto mora biti državljanka kraljevine Jugoslavije ter mora dokazati z ubožnim izpričevalom občine, potrjenim po pristojni davčni upravi, da je tako siromašna, da ne more plačevati iz svojih sredstev učenja v babilški šoli. 7. Učenka, ki se šola ob svojih stro-

ških, plačuje za internatske stroške po 500 din na mesec. 8. Vse učenke, najsi se uče ob svojih ali ob državnih stroških, imajo stanovanje in hrano v šoli ter morajo plačati 2000 din, in sicer 1000 din takoj pri vstopu v šolo, ostalih 1000 din pa najdelj do poteka prvega leta šolanja, za nabavo babilških priprav in drugih potrebščin. — Prošnje, kolkovane z 10 din, se vlagajo pri upravi navedene šole, preko pristojnih okrajnih načelstev.

Postopanje, odnosno zadržanje strank pri odmeri stroškov. Franc S. v V. S. Vaša žena je bila (čeprav po krivem) obsojena radi prestopka zoper čast ter na plačilo stroškov kazenskega postopanja, h katerim spadajo tudi stroški, odnosno nagrada nasprotnega (tožničnega) odvetnika. Ta odvetnik je vložil predlog na odmero stroškov in nagrade, čigar drugopis je bil od sodišča poslan obsojeni ženi v izjavo v teku osmih dni. Vprašate, kako naj žena postopa in kaj naj ukrene, zlasti ker so od odvetnika zaznamovane postavke zelo visoke. — Kjer gre za odmero stroškov in nagrade nasprotnikovega odvetnika, ni treba stranki podati nikake izjave k predlogu, ker sodišče itak odmeri odvetniku le stroške in nagrado za dela, ki so bila potrebna in v primerem znesku. Nagrada za tožbo radi razžaljenja časti znaša navadno 80 din, za razprave, ki ne trajajo preko pol ure, tudi po 80 din, za predlog na odmero stroškov 20 din. Ostale postavke so navadno malenkostne. Za »obračun« ne gre odvetniku po tarifi nikake posebna nagrada, za stroškovnik pa le 2 din od vsake strani. Ko sodišče stroške in nagrado odmeri, dobi stranka zadevni sklep dostavljen in ima pravico pritožbe v osmih dneh na nadrejeno okrožno sodišče, ako se ji zdi, da je sodišče nagrado previsoko odmerilo. — Ako pa predlaga odvetnik odmero stroškov in nagrade napram lastni stranki, je pa priporočljivo, da si stranka postavke v predlogu dobro ogleda in v primeru, da ni imela toliko konferenc z odvetnikom, ali da ni dobila toliko pismem, kakor jih navaja stroškovnik, pa tudi, ako ni naročila odvetniku, naj izven razprave vlagi posebne pismene pripravljalne spise in dokazne predloge — naj to v določenem in osemdnevem roku ustno ali pismeno sporoči sodišču, ker sicer sodišče smatra, da je stranka sama naročila tudi tiista dela, ki niso nujna in primerna, odnosno potrebna. Zoper sklep o odmeri stroškov ima stranka pravico pritožbe v kazenskih stvareh v osmih dneh, v civilnih pa v 15 dneh potom prvega sodišča na nadrejeno sodišče.